

Kolumner

Aron Flam:

När staten leker mediehus är det för att kontrollera information.
SID. 2

Ann-Marie Pålsson:

Politiker var beredda att betala priset för mer marknad och mindre politik. SID. 8

Lennart Bengtsson:

Att Sverige skulle drabbas av något slags sammanbrott ser jag som närmast oundvikligt.
SID. 9

Josefin Utas:

Nya och hårda grepp kommer att behövas, även sådana vi inte är vana vid. SID. 11

Företagarombudsmannen:

Bränslepriserna kan sänkas över en natt

SID. 7

Så löser vi elkrisen

Genom att ta tillbaka kontrollen över elproduktionen och prissättningen kan Sverige undvika den avindustrialisering som resten av Europa påbörjat och i stället återfå vår position som ett av världens rikaste industriländer.
SID. 10

Region Stockholm köpte covidtester olagligt

Covidtesterna köptes in för dubbla priset eftersom regionen struntade i att upphandla.
SID. 5

Patrik Engellau:

Om mentalitetens avgörande betydelse för landets välbefinnande

SID. 3

Intervju: Karl Hedin

Ett tjänstemannaansvar behöver införas

SID. 12

Innehåll

"Älskade Public Service" – Krönika Arom Flam	2
Mentalitet – Patrik Engellau	3
Böter på 10 miljoner för Stockholm Vatten	4
Region Jämtland Härjedalen bryter mot lagen systematiskt	4
Storfors kommuns olagliga stöd till fiskfabrik	4
Region tecknade olagliga avtal	5
Arvidsjaur konkurrensutsatte inte skolskjuts	5
Bara en slags sopmaskin dög åt Alingsås kommun	5
Västerås gör u-sväng	5
Svenskt ambulansflyg struntade i lagen	5
Budgeten en besvikelse för företagare - intervju med Företagarombudsmannen	6
Bränslepriserna kan sänkas över en natt	7
Olagliga julgåvor i Värmland	7
Region åberopade pandemin	7
Anne-Marie Pålsson: Marknadens överlägsenhet	8
Lennart Bengtsson: Hur kommer sammanbrottet att gestalta sig?	9
Bitte Assarmo: När kulorna viner är de oskyldiga "på fel plats vid fel tillfälle"	9
Så löser vi elkrisen	10
Josefin Utas: Nödvändig återställare för Sverige	11
Myndighetsmissbruk, tjänstemannaansvar & villkoren på landsbygden - intervju med Karl Hedin	12

Adress: Danderydsgatan 10, 114 26 Stockholm

E-mail: info@dnv.se

Hemsida: www.dnv.se

Ansvarig utgivare: Patrik Engellau

Form & Produktion: Rätt Grafiska AB,
www.rattgrafiska.se

Foton och illustrationer: Shutterstock och Den Nya Valfärden där inte annat anges.

Den Nya Valfärden är en partipolitiskt oberoende tanke- och handlingssmedja. Vi tror att det blir bättre om makt och pengar flyttas från valda ombud till medborgarna själva.

Vi har presenterat konkreta förslag för ett företagervänligare Sverige och för en ny välfärd sedan 1988.

den
nya
välfärden

För att läsa mer om
Den Nya Valfärden, gå in på vår hemsida:
www.dnv.se

Foto: David Möller.

Krönika

Älskade Public Service

"Politiken är nedströms från kulturen" lär den kontroversielle Andrew Breitbart ha sagt för att tydliggöra något borgerliga politiker och näringslivet i Sverige inte verkar ha förstått. Tidöavtalet tar itu med välfärdsstatens mest akuta problem men utan en plan för kulturen och akademien finns det stor risk för att detta borgerliga regeringsinnehav, liksom tidigare, är blott ett undantag i en annars mörkröd nutids-historia.

Vänsterns grepp om både akademi och kultur är obruten. Från de stiftelser som delar ut pengar till forskning och kultur, till Svenska Filminstitutet, medie-, presstöd och Public service, och vidare till journalist-, teve-, regi- konst- och produktions-utbildningar finansieras det mesta med i alla fall en gnutta allmänna medel och alla förväntas ställa upp på värdegrunden. Vad den för tillfället än mån-de vara. Genus, ras, sexualitet, klimat... men alltid vänster. Den som förstår hur incitamentsstrukturer fungerar bör kunna lista ut vart jag är på väg.

När staten är den största uppdragsgivaren, och den oftast kontrolleras av vänstern, tenderar kultur-verkare, journalister och andra att anpassa sig efter det. Den mesta kulturen blir vänster.

Sverige är ett hyfsat kollektivistiskt land. Konsensus är viktigt för oss men konsensuskultur ökar också risken för grupptänk. Om hela landet då är överens om riktningen trots att den är fel kan det få katastrofala följder. Så har också skett.

I bästa fall är du bara felinformerad om huruvida Hillary kommer slå Trump i presidentvalet, för du minns väl chocken? Eller om det blir Brexit eller inte. Du minns väl hur hela världsmedia förkunnat hur osannolikt det var månader i förväg?

I värsta fall har du en statsmedia med Public service, media som uppbär stöd från staten, och kulturverkare som lever på offentliga medel i en eller annan form, som alla påstår att invandringen inte för med sig några negativa konsekvenser; att islamism och hederskultur inte är något att oroa sig för; att kärnkraft är lika dåligt som skola på fredagar; att det

inte är någon skillnad på män och kvinnor; och att män är onda och kvinnor goda; att Israel och USA är de värsta länderna på jorden; att vi har en narkotika-politik som funk-ar; att brottsligheten bara drabbar brottslingar; osv...

I Sverige har vi byggt system som förstärker lik-riktningen snarare än motarbetar den. Något vi får betala för om och om igen. Är det inte definitionen av dumhet att upprepa samma misstag och förvänta sig ett annat resultat?

Monopol bedriver man för att man vill ha absolut kontroll över en vara eller tjänst. När staten leker mediehus med monopolambitioner är det för att den vill kontrollera information. Eller kultur om du så vill. Då är det kanske inte konstigt att vi svenskar ständigt är så naiva?

Det största hotet den offentligt finansierade kulturen och journalistiken ser i fritt verkande kulturutövare som jag, Jens Ganman eller för den delen Joakim Lamotte är inte primärt för att vi rapporterar om sådant de inte vågar eller vill eller har fel värdegrund även om det givetvis spelar in. Nej, det värsta vi gör är att visa att det går att göra kultur och media utan en budget på nio miljarder per år. Helt på egna meriter.

Som det är nu tvingas sådana som jag att konkurrera med mina egna skattepengar. Personligen tycker jag det är otillbörlig konkurrens. Istället för att låta marknaden meritokratiskt avgöra vilka som är bäst snedvrids konkurrensen av stora statliga subventioner och eviga buyouts av människor som saknar talang eller av andra anledningar är de minst lämpade. □

Aron Flam

Komiker, skribent och programledare för podden Dekonstruktiv kritik. Aktuell med boken Älskade Public Service.

Mentalitet

Politiken har totalt ändrat karaktär under det tredjedels sekel som Stiftelsen Den Nya Valfärden funnits och försökt att påverka den genom ständiga påpekanden – som i ett civiliserat och högt utvecklat land som vårt inte borde ha behövts – om företagsamhetens avgörande betydelse för välståndet.

Vi gick redan från början noggrant tillväga. Den första vi gjorde var att författa en ny grundlag vilket väckte stor uppmärksamhet och betraktades som ett förmätet tilltag av vår grupp av privatpersoner även om några av landets främsta jurister var inblandade. Syftet med grundlagsförslaget var att väcka nytt liv i den i Sverige nästan avsmnade debatten om den fundamentala betydelse som de klassiska medborgerliga friheterna – näringsfrihet, äganderätt, yttrandefrihet etc – har för entreprenörskapet och välståndet. Kärnan i den samhällsfilosofi som ledde oss var att det politiska systemet i Sverige hade tagit sig alltför stor makt på medborgarnas bekostnad vilket medförde ett antal skadliga effekter. Visserligen gjorde politikerna inte detta av illvilja utan av en önskan att göra gott för medborgarna, särskilt för medborgare som betraktades som svaga (samtidigt som det hela tiden fanns en tendens att definiera alltfler invånare som svaga just för att ge politikerna tillfälle att göra ännu mer gott; det är ingen tillfällighet att Sverige av en borgerlig regering sedermera kom att definiera sig själv som en moralisk stormakt, något som för många mer balanserade människor framstår som en nästan skrattretande oblyg pretention). Sedan några årtionden tillbaka har Den Nya Valfärden strävat efter att leda nationens tänkande i en delvis ny riktning. Det har blivit uppenbart att den gamla politiken, som bara arbetat med två traditionella politiska instrument, nämligen

skatterna och lagstiftningen, har nått vägs ände. När politikerna tvingats uppmärksamma ett samhälleligt problem och försökt att lösa det har de regelmässigt valt att försöka med kombinationer av skatter och lagstiftning, de har "skjutit till" ett antal miljarder av skattebetalarnas pengar och de har fattat ett antal "skarpa beslut" med tillhörande ny lagtext. Det är sannolikt att den sorts utövning av politiken fungerade fram till sextio- eller sjuttiotalen. Men nu gör den inte längre det. Misslyckandena uppträder i alltmer besvärande form på alltfler politikerstyrda arenor. Exemplen är legio såsom skolan, kriminaliteten, gängbrottsligheten, utanförskapsområdena, invandringen, den bristande integrationen av hitflyttade utlänningar och så vidare. Två saker är uppenbara vad gäller dessa problemområden som politikerna helst vill sopa under mattan genom att kalla dem för "utmaningar" som om det handlade om underhållande teveprogram typ Bonde söker fru eller På spåret snarare än om landets långsiktiga öde. Det ena uppenbara är att de ansvariga politikerna fortsätter med sina

gamla metoder, det vill säga att skjuta till miljarder och att formulera skarpare lagar. Det andra uppenbara är att det inte fungerar. Förklaringen till att Sverige fram till sextioalet fungerade och var en lysande framgång medan vi nu kämpar mot problem som framstår som oöverbinnerliga har att göra med den svenska mentalitetens förändringar. Vi kan ta ett banalt exempel. På senare år har det uppmärksammats att bidragsfusket och bedrägerierna mot Försäkringskassan precis som de andra "utmaningarna" inte kan stoppas utan bara blir värre. Någon motsvarighet fanns inte för sextio år sedan. Det beror på att de då rådande värderingarna växte ur en gammal svensk hedersmoral som fanns i alla samhällsklasser och som bland annat gick ut på att folk inte "ville ligga det allmänna till last" utan "stå på egna ben" och "själv vara bäste dräng". Det handlade kort sagt att inte sätta sin värdighet i pant för att lura till sig lite pengar som man inte hade rätt till. (Eftersom medborgarna hade den inställningen behövde bidragsmyndigheterna inte utveckla några långt-

gående kontrollsystem vilket vi numera får uppleva konsekvenserna av.) Två tendenser har urgröpt denna ålderdomliga svenska pliktmoral (som framträder så tydligt i gammal svensk litteratur och därför borde bli omsorgsfullt dokumenterad i den litteraturkanon som regeringen Kristersson funderar på att inrätta). Den ena tendensen är att nya generationer av svenskar som inte fått lära sig de gamla värderingarna tycker att det verkar fjanligt att inte fuska när det går så lätt. Den andra tendensen är invandringen som tillför vårt land stora skaror människor som aldrig i sina hemländer hört talas gammaldags bondsk svensk hedersmoral. Man kan hoppas, men kanske inte vara alltför förtröstansfull, att det paradigmskifte som regeringen Kristersson ställt i utsikt ska upplysas av insikten att framtidsutsikterna för Sverige bestäms av medborgarnas mentalitet och att det är viktigare för ledare att försöka påverka värderingarna och andan i nationen än att förändra den ena eller den andra lagparagrafen. Men hur ska en regering med en medelålder på 43 år, där de flesta alltså aldrig kommit i kontakt med den mentalitet om vilken ministrarna borde predika för folket, kunna förstå vad det handlar om och leda landet mot det eftersträlvade paradigmskiftet? De borde ta till sig gammal svensk kultur och läsa exempelvis Selma Lagerlöf och Johan Ludvig Runeberg och därefter ägna sig åt långa samtal och förklaringar med sina mor- och farföräldrar. □

Patrik Engellau

Patrik Engellau
Ordförande, Stiftelsen
Den Nya Valfärden

Böter på 10 miljoner för Stockholm Vatten

När Stockholm stad överlämnade förvaltningen av den kommunala renhållningen till den egna bolagskoncernen, Stockholm Vatten och Avfall, genomfördes en upphandling av privata utförare. Upphandlingen var utformad så att en hemlig utvärderingsgrupp inom Stockholm Vatten skulle värdera inkomna anbud utifrån hur dessa ansågs bäst uppfylla "beställarens förväntningar".

Vari dessa förväntningar kunde tänkas bestå redovisades dock inte, utan anbudsutvärderingen kom att genomföras utifrån ett rent godtycke. Trots detta godkändes förfarandet av förvaltningsrätten. Det företag som sedan tilldelades totalt sju av elva insamlingsområden var konkursmässigt redan när avtalet skrevs på och trädde sedan i konkurs några månader senare. Konkursboet köptes dock upp av ett annat företag som åtog sig att fortsätta driften. Efter bara ett halvår visade det sig att inte heller detta företag höll måttet. Den hemliga expertgruppen hade särskilt motiverat beslutet att tilldela kontrakten med att det vinnande anbudet "överträffar beställarens förväntningar", bland annat genom att utfästa ett lågt antal förväntade reklamationer. Redan under entreprenadens första åtta månader registrerades dock mer än 26 000 reklamationer, vilket nog får anses utgöra ett rekord i antalet illa genomförda uppdrag. Istället för att tvinga företaget till att leva upp till sina åtaganden valde Stock-

holm Vatten att istället befria företaget från vissa av kontraktets särskilt olönsamma delar. När inte heller detta visade sig hjälpa skrev man om uppdraget i ett helt nytt avtal, som bland annat innebar att företaget skulle få mer betalt för att utföra samma tjänster. Konkurrenskommissionen fann därmed anledning att rikta allvarlig kritik mot Stockholms stad och Stockholm Vatten för att på ett olagligt sätt acceptera avvikelser i utförandet till en sammanlagt väsentligt högre kostnad för hushållen i Stockholm. Konkurrensen på marknaden för renhållningstjänster kom därmed att snedvridas. Efter kommissionens utredning har Konkurrensverket beslutat ingripa mot förfarandet och tvingat Stockholm Vatten att betala upphandlingsskadeavgift - som är ett slags böter - på totalt 10,6 miljoner kronor. – Jag ställer mig dock frågande till om det skulle vara lagligt att denna kostnad betalas med medel ur renhållningstaxan,

Pär Cronhult, chefjurist vid Den Nya Valfärden

säger Inger Ridderstrand-Linderoth, tidigare stadsjurist i Stockholm och ordförande i Konkurrenskommissionen. Enligt miljöbalkens reglering ska en renhållningsavgift som får tas ut genom kommunal taxa bestämmas till högst det belopp som behövs för att täcka nödvändiga kostnader för den infrastruktur som behövs för avfallshanteringen samt nödvändiga planerings-, kapital- och driftskostnader för renhållningen. Något utrymme för att belasta hushållen med böter, som har sin grund i att man brutit mot lagen, finns inte, tillägger hon. □

Storfors kommuns olagliga stöd till fiskfabrik

Kommunfullmäktige i Storfors beslutade i juni 2021 att till ett pris av en (1) krona sälja 150 000 kvadratmeter industrimark till ett privat företag. Marken var enligt en värdering som kommunen senare lätit genomföra värd c:a 750.000 kronor, men vid tidpunkten för beslutet påstod kommunen att en krona speglade det faktiska marknadsläget. På marken skulle ett privat företag etablera en konceptanläggning för landbaserad fiskodling.

Per Eklund, ledamot, Konkurrenskommissionen.

Förutom själva markförsäljningen till kraftigt underpris åtog sig kommunen även att bland annat anlägga rör och anpassa det kommunala avloppsreningsverket till en uppskattad kommunal kostnad på 15,2 miljoner kronor, som var tänkt att finansieras genom 50 års successiva betalningar av VA-avgifter från anläggningen. Någon garanti för att dessa betalningar skulle ske under så lång tid lämnades dock inte. Kommunen skulle bära hela den ekonomiska risken att få tillbaka sina investeringar. Kommunerna är som regel förbjudna att lämna stöd till enskilda näringsidkare och alla sådana stödåtgärder ska ovillkorligen förhandsanmälans för godkännande av EU-kommissionen. Detta hade överhuvudtaget inte skett. Sedan saken överklagats till förvaltningsrätten upphävdes därför kommunens beslut. – Storfors kommun har kringgått de bestämmelser som ytterst är till för skydd av konkurrensen och skattebetalarnas pengar, men som även är ägnade att motverka korruption i skattefinansierade verksamheter. Det finns anledning att rikta allvarlig kritik mot kommunen säger Per Eklund, ledamot i Konkurrenskommissionen. □

Region Jämtland Härjedalen bryter mot lagen systematiskt

Regionen har genomfört flera misslyckade upphandlingar gällande samhällsbetalda taxitransporter (färdtjänst och skolresor m.m.) i Krokoms kommun. Två upphandlingsomgångar avbröts men i den tredje omgången tilldelades kontraktet till det företag som lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Även denna upphandling avbröts dock senare. Istället lät regionen de företag som tidigare skött trafiken att fortsätta att köra, utan ny konkurrensutsättning. Ett av dessa avtal upphävdes av domstol, men stället för att rätta sig i enlighet med detta fortsätter regionen

att köpa aktuella taxitransporttjänster direkt från företagen. Denna gång i två nya avtal som gäller ända fram till juni 2023. Enligt en ny dom från domstolen har också dessa avtal ingåtts i strid mot lag. Det finns därmed anledning att rikta mycket allvarlig kritik mot Region Jämtland Härjedalen som närmast har satt i system att bryta mot lagen och domstols förordnanden. – Regionen verkar överhuvudtaget inte ha någon kontroll över sin upphandlingsverksamhet säger Inger Ridderstrand Linderoth, ordförande i Konkurrenskommissionen. □

Fakta: Konkurrenskommissionen

Det görs många fel när kommuner, myndigheter och landsting upphandlar varor och tjänster. Oavsett om det offentliga gör fel av brist på kunskap, eller för att man vill handla med ett visst företag snedvrids konkurrensen och vissa företag gynnas på bekostnad av andra. För att komma tillrätta med problemen inrättade Den Nya Valfärden 1994 den oberoende expertgruppen Konkurrenskommissionen för att bevaka och uppmärksamma snedvridning av konkurrens med offentliga

Konkurrenskommissionens ledamöter är:
Inger Ridderstrand-Linderoth (ordförande), tidigare stadsjurist, Stockholms Stad
Per Eklund, tidigare hovrättsråd samt statsstödsexpert
Patrik Engellau, ordförande tankesmedjan Den Nya Valfärden
Erik Nerep, professor i handelsrätt vid Handelshögskolan i Stockholm
Lennart Palm, tidigare VD, Näringslivets regelnämnd
Lennart Göranson, tidigare ställföreträdande generaldirektör vid Konkurrensverket
Föredragande i kommissionen är **Pär Cronhult**, chefjurist vid Den Nya Valfärden.

Vill du veta mer eller anmäla ett ärende?
Kontakta Pär Cronhult.
Konkurrenskommissionen tar inte betalt för sina utredningar och som anmälare kan du givetvis vara anonym.

Konkurrenskommissionen
Danderydsgatan 10, 114 26 Stockholm
www.dnv.se
E-mail: kko@dnv.se

Region tecknade olagliga avtal

När Covid-19 bröt ut under våren 2020 blev det bråttom för regionerna att säkra tillgången till laboratorietjänster för Covid-analyser. Region Stockholm vände sig därför till ett privat laboratorieföretag och tecknade avtal direkt med detta företag om köp av analystjänster för påvisande av såväl pågående sjukdom som antikroppar mot Covid-19.

Bestämmelserna om offentlig upphandling medger visserligen sådan direktupphandling om det föreligger en oförutsedd synnerlig brådska, dock inte för längre tid än som behövs för att kunna genomföra en ordinarie konkurrensupphandling, så att även andra företag ges möjlighet vara med och lämna anbud. De avtal som regionen tecknade var emellertid skrivna som evighetsavtal, med möjlighet till upprepade förlängningar utan begränsning i tiden, och måste därför sägas upp eller göras om senast vid årsskiftet.

Problemet med direktupphandling är att konkurrensen sätts ut spel och priserna blir högre när företagen inte behöver ta hänsyn till konkurrenternas priser. I detta fall tecknade regionen nya avtal i december 2020 – långt efter det att Coronapandemin blivit känd – och fortsatte att köpa bland annat PCR-tester direkt från företaget för 895 kronor per analys. Samtidigt som regionen direktupphandlade sina analystjänster genomförde Folkhälsomyndigheten en korrekt konkurrens-

upphandling av motsvarande tjänster som alla regioner i Sverige (inklusive Region Stockholm), skulle kunna använda sig av. I denna upphandling visade det sig att laboratorieföretaget – när det satts under konkurrens – kunde erbjuda ett pris av 600 kronor för samma analystjänst som Region Stockholm avtalat att betala 895 kronor för. De övriga anbuden i Folkhälsomyndighetens upphandling fördelade sig ännu lägre, på mellan 400 och 550 kronor per analys.

Även om Region Stockholm senare beslutat rätta sig, och övergått till att fortsätta köpa analystjänster på Folkhälsomyndighetens avtal, har domstol ogiltigförklarat regionens avtal med laboratorieföretaget såsom tillkomna i strid mot lag.

– Det har därmed funnits anledning att rikta allvarlig kritik mot Region Stockholm som på detta sätt snedvridit konkurrensen säger Inger Ridderstrand - Linderöth, ordförande i Konkurrenskommissionen. □

Arvidsjaur konkurrensutsatte inte skolskjuts

När Arvidsjaur kommun skulle upphandla ett nytt avtal för skolskjutstransporter av elever till och från skolor i kommunen ställdes ett obligatoriskt krav på att anbudsgivarna måste "ha erfarenhet av skolskjutsuppdrag i Arvidsjaur kommun de senaste tre (3) åren" för att överhuvudtaget få sina anbud beaktande.

Eftersom ansvaret att arrangera skolskjuts är en kommunal monopolverksamhet finns det enbart en leverantör som haft möjlighet lämna anbud, nämligen det företag som kommunen anlitar sedan tidigare. Som upphandlingen utformats skulle någon konkurrens därmed aldrig kunna komma ifråga.

Bestämmelserna om offentlig upphandling är till för att möjliggöra konkurrens och att motverka korruption. Det är enligt

lagen därför inte tillåtet att utforma anbudsförutsättningarna med krav som medför en diskriminerande eller konkurrenssnedvridande särbehandling, utan samtliga på marknaden verksamma företag ska ges lika förutsättningar att lämna anbud.

Efter överprövning i domstol beslutade kommunen avbryta upphandlingen. Detta skedde dock inte utifrån att kommunen själv funnit anbudsförutsättningarna konkurrenssnedvridande utan för att man hade "annonserat upphandlingen med en felaktig avtalsform".

– Arvidsjaur kommun har tydligen inte insett problemet med diskriminerande anbudsvillkor, säger Lennart Palm, ledamot i Konkurrenskommissionen. □

Bara en slags sopmaskin dög åt Alingsås kommun

Det var när Alingsås kommun behövde en ny gatusopmaskin som man vände sig direkt till ett närbeläget företag, utan att låta andra företag vara med och lämna anbud. Kommunen uppgav att man i en marknadsundersökning hade funnit att det endast fanns en leverantör på den svenska marknaden som kan leverera den sopmaskin som kommunen ville ha. Enligt kommunen förelåg det därmed en ensamrätt på grund av tekniska skäl.

Huvudregeln i upphandlingslagstiftningen är att annonsering ska ske så att alla tänkbara leverantörer ges möjlighet att lämna anbud. Förutsättningarna för att gå förbi annonseringskravet på grund av ensamrätt eller tekniska skäl är ytterst begränsade, och det är kommunen som har bevisbördan att visa tillräckliga skäl för undantag.

På marknaden för gatusopmaskiner finns det flera konkurrerande märken och leverantörer. Det (Schweiziska) fabrikat som kommunen ville ha kunde även beställas från andra återförsäljare inom den gemensamma marknaden. Konkurrenskommissionen har dessutom väldigt svårt att förstå på vilket sätt som gatorna i Alingsås skulle vara så speciella att endast ett enda fabrikat kan komma ifråga, och att just den maskin kommunen behöver råkar tillhandahållas av en lokal återförsäljare utan annan möjlig konkurrens inom EU.

– Alingsås kommun har kringgått det upphandlingsrättsliga regelverk som ytterst syftar till att skydda konkurrensen och skattebetalarnas pengar men även är ägnat att motverka korruption i skattefinansierade verksamheter säger Lennart Göranson, ledamot i Konkurrenskommissionen. □

Västerås gör u-sväng

Västerås struntade i konkurrensupphandling men ändrade sig efter kritik. När Västerås kommun behövde ingenjörstjänster för underhåll av våtmarker beslutade man att teckna avtal värt nio miljoner kronor direkt med ett privat företag. Några andra fick inte vara med och räkna på uppdraget. Som skäl för direktupphandling hänvisade kommunen till att det anlitate företaget har ett patent på den tekniska process som kommunen ville ha. Någon sådan inskränkning får dock inte komma ifråga, utan lagen om offentlig upphandling förbjuder alla hänvisningar eller begränsningar till ett visst patent eller framställningssätt, utan att i så fall även andra, likvärdiga produkter eller tjänster, kan komma ifråga.

Efter att Konkurrenskommissionen kritiserat detta i en preliminär bedömning ändrade sig dock kommunen och svarade att man inte skulle teckna avtal i enlighet med sitt tidigare beslut. Istället genomfördes en ny annonserad upphandling med möjlighet för även andra leverantörer att vara med och lämna anbud.

– Det är tillfredsställande att kommunen numera har ändrat sig, varför ärendet och dess tidigare handläggning inte föranleder några ytterligare uttalanden från vår sida säger Lennart Palm, ledamot i Konkurrenskommissionen.

Svenskt ambulansflyg struntade i lagen

Kommunalförbundet Svenskt ambulansflyg fick bemanningsproblem och behövde dra ned på sin egen flygkapacitet. Då vände man sig direkt till ett antal privata flygtrafikföretag och tecknade avtal med dessa. Avtalen, som

Lennart Palm, ledamot Konkurrenskommissionen.

avsåg fullt utrustade ambulansflygplan med besättning, ingicks successivt under våren 2022 för att gälla fram till september 2023.

Eftersom det är fråga om ramavtal är det ett obligatoriskt krav att fastställa en bestämd fast gräns (takvolym) för hur mycket som är tillåtet att avropa på avtalen. Någon sådan begränsning angavs dock inte, varför det inte går att säkerställa att avtalen kommer att hålla sig under den lagstadgade värdegräns då direktupphandling får komma ifråga.

Upphandlingen skulle i stället ha annonserats, så att även andra företag fick möjlighet att lämna anbud.

– Avtalen har kommit till i strid mot de bestämmelser om offentlig upphandling som bland annat syftar till att skapa konkurrens och motverka korruption i offentlig verksamhet. Det finns därför anledning att rikta kritik mot Kommunalförbundet Svenskt ambulansflyg som på detta sätt snedvridit konkurrensen på marknaden för flygambulanstjänster säger Lennart Palm, ledamot i Konkurrenskommissionen.

Budgeten en besvikelse för företagare

Den nya regeringens första budget blev en stor besvikelse för många företagare. Regeringen ville varken sänka priset på el eller bränsle. – Ett enormt misstag, säger Adam Rydström, Företagarombudsmannen vid Den Nya Valfärden, som menar att sänkta energipriser är det bästa sättet att bekämpa inflationen.

Hur kom det sig? Vad det ett svek mot väljarna?

Jag vet inte precis om det var ett svek. Frågan är om löftet någonsin var på allvar. Regeringen försöker ge sken av att inflationen bekämpas bäst genom att minska efterfrågan och höja räntan. Men en sådan inflationsbekämpning är dömd att misslyckas eftersom den bygger på antagandet att prisökningarna beror på att vanliga människor har för mycket pengar i förhållande till mängden varor och tjänster, vilket inte är sant. Regeringens politik riskerar därför att skada ekonomin och cementera inflationen på rekordnivåer.

Vad borde regeringen göra istället?

För att få ner inflationen måste energipriserna gå ner. Det är inte rimligt att småföretag går under bara för att regeringen krampaktigt håller kvar vid "marknadslösningar" som i huvudsak gynnar andra länder på Sveriges bekostnad. Därför behöver någon form av Sverigepriser på el införas samtidigt som reduktionsplikten och skatterna på bränsle minskas radikalt.

Var det ett misstag av politikerna? Hade de inte räknat på sina löften före valet?

Det är svårt att veta. Mest handlar det nog om prioriteringar. Sveriges politiker prioriterar på det hela taget annat än vanliga småföretagares vardagsfrågor, till exempel bränslepriserna om småföretagaren bor i Norrland eller elpriserna om han eller hon bor i södra Sverige.

Vad prioriterar de då?

Före valet blev Elisabeth Svantesson intervjuad i tidningen. Vad skulle Moderaterna satsa på efter valet undrade intervjuaren. Det kunde Svantesson inte svara på eftersom hon inte kunde veta vilka övriga partier som skulle bli inblandade i en ny regering. Men naturligtvis måste valfärden få vad den behöver, sa hon.

Alla partier prioriterar välfärden inklusive invandringen och u-landsbiståndet plus alla sådana jätteutgifter som EU hittar på för att rädda länder som inte sköter sin ekonomi. Dessutom prioriterar de, med något undantag kanske, klimatpolitiken. Vid vartenda internationellt klimatmöte introduceras nya fonder för u-länder som bland andra Sverige ska betala. Klimatpolitiken är oerhört dyr och svår att ta sig ur om man kommer fram till att den delvis är missriktad.

Risken är att allt detta leder till att frågor

som är viktiga för vanliga skattebetalare, kanske särskilt småföretagare, faller mellan stolarna.

Vet du med säkerhet att det ligger till på det viset?

Nej, man vet inget med säkerhet. Jag försöker bara dra slutsatser av vad jag ser och framför allt med mina dagliga samtal med företagare över hela landet. Jag och Den Nya Valfärdens företagarkonsulenter talar med tusentals företagare. På det viset plockar vi upp stämningar bland alla dessa människor som är nationens ekonomiska ryggrad. Vi vet ganska väl vad de tycker.

Den nya regeringen måste förhålla sig till flera målsättningar. Å ena sidan är svenska folket beroende av rimliga bränslepriser för att kunna driva företag, åka till jobbet och leva ett drägligt liv. Å andra sidan har politikerna en önskan att minska utsläppen av koldioxid. Fossildrivna bilar ska därför förbjudas senast 2030 och målet för Sverige är nollutsläpp av växthusgaser år 2045. Dessa mål har inte ändrats bara för att vi fått en ny regering på plats.

Betyder det att den nya regeringen är bunden av gamla överenskommelser?

När det gäller klimatet styrs vi av en massa nationella överenskommelser, till exempel energiöverenskommelsen 2016 mellan Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna. Då fastställdes en del tidsbestämda mål.

Ovanpå detta finns internationella avtal som ständigt uppdateras och som Sverige tvingas anpassa sig till.

Tvingas vi?

Tja. Det nu gällande Parisavtalet har skrivits på av 194 länder. Om Sverige till exempel inrättade moratorium i klimatpolitiken för att få några år att rätta upp vår miljöpolitik i grunden så skulle vi nog känna oss ensamma när de andra länderna stod och stirrade på oss. Så i och för sig är det vi själva som utsätter oss för klimatkrav som vi har svårt att uppfylla.

Många företagare hoppades på lägre skatter med en borgerlig regering, men är det möjligt med tanke på inflationen?

Lägre skatter för vanliga människor är troligen inte prioriterat. Det finns så många andra hål att täppa igen som regeringen troligen känner sig mer bunden av. Till exempel försvårar inflationen skattesänkningar eftersom staten, regionerna och kommunerna kommer få kraftigt ökade kostnader framöver. Enligt organisationen Sveriges kommuner och regioner (SKR) har regeringen lovat 20 miljarder kronor för lite i statsbidrag nästa år. Inflationen höjer även prisbasbeloppen, vilket påverkar bland annat pensioner, bidrag och brytgränsen för statlig skatt och därmed de offentliga utgifterna. Eftersom skatteintäkterna inte kan växa i takt med den tvåsiffriga inflationen behöver skattesatserna höjas om inte välfärden ska bli lidande. Min och de flesta småföretagares bedömning är att politikerna i alla partier tycker det är värre om välfärdsapparaten och dess klienter lider än om vanliga medborgare, till exempel just småföretagare i glesbygd, blir allvarligt besvärade av politiken.

Invandringen är ett annat dyrbart skötebarn för de flesta politiker som trycker hårt på de offentliga finanserna och exempelvis på kriminalvården. Men har inte regeringen uttryckt en vilja att minska invandringen?

I Tidöavtalet finns en rad förslag som syftar till att minska söktrycket, vilket behövs. Mellan januari och oktober har Migrationsverket delat ut 130 000 uppehållstillstånd. Invandringen ligger på rekordnivåer, men politikerna vill helst prata om att tillämpa "EU:s miniminivå", ett uttryck som Stefan Löfven använde när kritiken mot massinvandringen blev för jobbig för honom. Ingen vet vad det betyder, ej heller han själv. Ska det betyda den lägsta nivå som något EU-land ligger på eller det lägsta som är förenligt med EU:s regelverk? Eller något annat? Syftet med uttrycket är bara att villå bort svenska väljare så att de ska lugnas och inte se migrationspolitiken för den katastrof den har utvecklats till.

I EU ligger antalet asylsökare på samma nivåer som under migrationskrisen 2015, men det är inte den enda utmaningen. Samtidigt har EU:s massflyktsdirektiv förlängts till mars 2024. Det innebär att miljoner ukrainare kan förflytta sig fritt inom EU och även ta sig till Sverige. Eftersom massflyktsdirektivet är ett EU-beslut måste Sverige gå i clinch med Bryssel för att kunna stoppa en sådan invandringsvåg.

I Tidöavtalet har politikerna skrivit in att så gott som samtliga viktiga förslag måste utredas, vilket innebär att viktiga beslut kan skjutas upp till nästa mandatperiod. Men invandringsfrågan har redan utretts grundligt och vi fick en ny migrationslag så sent som förra sommaren. M, KD och SD lovade att riva upp lagen ifall de kom till makten, men nu när de har åstadkommit ett maktskifte tvingas de att trycka på paus och invänta utredningar som kommer ta lång tid att slutföra. Om man ska byta en lag mot en annan så kan man behöva tänka en hel del.

Under 2023 kommer Sverige axla rollen som EU:s ordförandeland. Dessutom har Sverige en pågående Nato-ansökan som hänger på en skör tråd. Att Sverige skulle genomföra en stor migrationsreform samtidigt som vi söker andra länders godkännande är ytterst osannolikt. Det är nu som risken för skadliga politiska beslut är som störst. □

Adam Rydström.

Bränslepriserna kan sänkas över en natt

Sverige har Europas högsta dieselpriiser. Innan valet lovade M, KD och SD att sänka priset med fem kronor litern för bensin och närmare tio kronor för dieseln. Men den som tankar första januari kommer bara uppleva en sänkning på 14 respektive 41 öre vid pumpen. Att väljarna dömer ut regeringens snåla sänkning som ett svek är därför inte förvånande.

Regeringens utlovade prissänkning är mindre än den sänkning som Magdalena Anderssons regering införde mellan maj och september. Dessutom har EU:s ministerråd gett Sverige möjlighet att reducera eller helt slopa energiskatten på bensin och diesel i tre månader. Det skulle innebära drygt tre kronor lägre skatt på en liter bensin och drygt en krona lägre skatt på en liter diesel, inklusive moms. Men den rabatten tänker regeringen inte utnyttja. De höga bränslepriserna beror på det globala oljepriset, skatter och reduktionsplikten. Diesel- och bensinskatten utgörs av koldioxidskatt, energiskatt och moms. Dessa skatter uppgår i skrivande stund till ungefär 40 procent av dieselpriiset. För bensin är skatteandelen över 50 procent av priset vid pumpen. Den höga andelen skatt medför att stigande oljepriser får en stor utväxling på bränslepriserna. Men det höga oljepriset, som drivits upp av EU:s sanktionspolitik, är bara en delförklaring till de höga priserna. Skatterna på drivmedel höjs automatiskt varje år med en uppräknings baserad på föregående års förändring av konsumentprisindex och BNP. Den förra regeringen valde att pausa BNP-indexeringen och i stället enbart höja skattesatserna baserat på inflationen (konsumentprisindex). Den nya regeringen kommer hålla fast

vid pausningen av BNP-indexeringen, men kommer tillåta att skatterna höjs med konsumentpriserna. På så sätt har regeringen lyckats med konststycket att få utlovade prissänkningar att ätas upp av skattehöjningar.

» Regeringen förstår inte sambanden mellan höga bränslepriser och inflation.«

Med hjälp av årliga inflationsdrivna skattehöjningar kan bränslepriserna stiga till ännu högre nivåer under mandatperioden. Inflationen kan leda till en förstärkande loop, där högre bränslepriser driver på inflationen ännu mer. Och detta alldeles oavsett hur det går med reduktionsplikten.

I skrivande stund består bensinen av 7,8 procent biodrivmedel medan dieseln innehåller 30,5 procent. År 2030 kommer reduktionsplikten för bensin vara 28 procent och för dieseln 66 procent. Eftersom biodrivmedel har ett lägre energiinnehåll än olja kommer bränsleförbrukningen öka

årligen, med en medföljande kostnadsökning för transporter och en högre inflation för alla.

Reduktionsplikten påverkar inte statsfinanserna, men gör dieseln extremt dyr och inflationsdrivande. Regeringen har aviserat att reduktionsplikten ska sänkas till EU:s miniminivå (6 procent för dieseln) under mandatperioden, men detta kommer ske först från och med år 2024. Regeringens argument för fördröjningen är att marknaden och myndigheter behöver tid för omställning. På så sätt låter regeringen bränslebolagens vinstintressen komma före svenskarnas akuta behov. Det är uppenbart att regeringen inte förstår sambanden mellan höga bränslepriser och den inflation som drabbar vanliga människor. Därför behövs en förändring!

Den Nya Valfärden kräver att reduktionsplikten avskaffas eller åtminstone sänks till EU:s miniminivå. För att skapa långsiktig trygghet, lägre inflation och sundare konkurrens bör bränsleskatterna justeras så att bensin- och dieselpriiset inte överstiger 18 kronor per liter.

De automatiska årliga indexskattehöjningarna på bränsle bör tas bort. Bonus Malus och den förhöjda fordonsskatten bör slopas. Eftersom svenska folket är beroende av bilen för att kunna leva ett dragligt liv bör fossildrivna bilar säljas även efter 2030. Med lägre bränslepriser kommer inflationen att sjunka och hjulen i ekonomin börja snurra, vilket är just vad Sveriges företagare behöver. □

Adam Rydström

Företagarombudsmannen vid Den Nya Valfärden

Granskat av KONKURRENSKOMMISSIONEN

Olagliga julgåvor i Värmland

Region Värmland köpte julpresentkort i strid mot lag. Inför julen 2020 beslutade Region Värmland att köpa presentkort som julgåvor åt den egna personalen.

Lennart Göranson, ledamot av Konkurrenskommissionen

Regionen tecknade avtal om köp av sammanlagt ca 10 500 presentkort på vardera 1 000 kronor direkt med ett antal lokala köpmannaföreningar. Det totala värdet uppgick således till 10,5 miljoner kronor. Presentkortet kunde lösas in i föreningarnas respektive medlemsbutiker, men ingen annanstans.

– Det finns överhuvudtaget inte något som skulle tillåta regionen att på detta sätt köpa presentkortet direkt från köpmannaföreningarna, vid sidan om ett ordinarie upphandlingsförfarande. Det finns därmed anledning att kritisera regionen, som rimligen borde veta bättre säger Lennart Göranson, ledamot i Konkurrenskommissionen.

Efter kommissionens granskning har Konkurrensverket krävt att regionen ska betala 1,29 miljoner kronor i upphandlings-skadeavgift – som är ett slags böter. På liknande sätt har även Karlstads kommun olagligen köpt presentkort, vilket också kritiserades av Konkurrenskommissionen i ett parallellt ärende. □

Region åberopade pandemin

Region Västernorrland ingick koncessionsavtal i strid mot lagen och skyllde på pandemin. I stället för att på nytt upphandla driften av restaurang- och caféverksamheten vid Sundsvalls sjukhus beslutade Region Västernorrland att i juli 2022 förlänga ett tidigare upphandlat avtal från 2015.

Inger Ridderstrand-Linderöth, ordförande Konkurrenskommissionen.

Till stöd för detta har regionen åberopat synnerliga skäl på grund av "pandemin".

När Covid-19 pandemin bröt ut i början av 2020 orsakade den sådana samhällsstörningar att exempelvis upphandlingar lagligen fick senareläggas eller ske genom direkta tilldelningar. Men när regionen förlänger avtalet i juli 2022 har samhället i stort återgått till det normala.

– Pandemin kan således knappast längre medföra några synnerliga skäl för att underlåta upphandling i konkurrens. Det finns därför anledning att rikta allvarlig kritik mot Region Västernorrland för att strunta i upphandlingslagstiftningen och försöka skylla sina egna tillkortakommanden på pandemin säger Inger Ridderstrand-Linderöth, ordförande i Konkurrenskommissionen. □

MARKNADENS ÖVERLÄGSENHET

1991 är ett viktigt år för svensk elförsörjning. Det var då avregleringen och privatiseringen av elmarknaden inleddes. Besluten togs i stor enighet vad avser de centrala delarna men riktigt varför så gjordes är inte gott att veta då det mesta ansågs fungera bra.

Processen inleddes med att affärsverket Svenska Vattenfall bolagiserades. Syftet var att ge Vattenfall AB friare möjligheter att agera på en konkurrensutsatt marknad. Men tyngre vägde förmodligen det fiskala motivet. Tiderna var dåliga och staten behövde mera pengar. Med ett högt avkastningsmål kunde mer pengar kramas ut från Vattenfall.

1996 avreglerades elmarknaden. Priset på el skulle sättas utifrån marknadslogiken - inte på administrativa grunder. Konkurrensen förmodades öka och väljarna lovades lägre elpriser. Att jämföras med motivet bakom den norska avreglering som var att få ett högre elpris!

Året innan blev Sverige medlem av EU. Med det inleddes den svenska elmarknaden i EU:s inre marknad. Syftet med den är att i en anda av solidaritet mellan medlemsstaterna garantera att energimarknaden fungerar, garantera energitillförseln i unionen och främja sammankopplade energinät.

2011 delades Sverige in i fyra prisområden. Ett krav från EU har det hävdats från svenskt håll, men i verkligheten en frivillig handling från vår sida. Priset skulle sättas efter utbuds- och efterfrågeförhållandena i varje område. På så sätt fick marknaden signaler om var det behövdes mera el och incitament att bygga ut elproduktionen just där. Varför indelningen genomfördes är oklart. Experter hade avrått från den med argumentet att det skulle försvaga konkurrensen inom varje prisområde, men tron på marknadens överlägsenhet vägde uppenbarligen tyngre hos den dåvarande regeringen.

Hur blev det då? Vattenfall kördes i diket. Efter att ha slösat bort tiotals miljarder kronor på misslyckade investeringar i tysk brunkol, tysk kärnkraft, holländsk gas fick regeringen nog. 2011 sparkades bolagets styrelseordförande och VD från

sina uppdrag. Att det gick så illa ska nu inte bara tillskrivas en oskicklig ledning, ty den gjorde precis det den blivit tillsagd av regeringarna (oavsett partifärg) att göra: utveckla Vattenfall till en dominerande aktör på den europeiska energimarknaden. Det är mer detta mål som förtjänar kritik.

Elpriser sjönk initialt men ökade därefter. Av en förmodad ökad konkurrens fick vi det motsatta. Idag dominerar två bolag. Vattenfall och den finsk/tyska koncernen Uniper/Fortum. Elproduktionen ökade inte. Den bytte bara inriktning. Mer vindkraft och mindre kärnkraft. I områden med underskott minskade den till och med. Den utlovade förbättringen i överföringskapacitet mellan norr och syd förverkligades inte. Flaskhalsarna kvarstår i allt väsentligt och med det prisskillnaderna mellan norr och söder.

Att det blev på det här viset kom möjligen som en överraskning för de politiskt ansvariga men är lätt att förstå för de som behärskar grundkursen i nationalekonomi. Den lär oss att på en marknad råder tävlan. Det effektivaste företaget vinner. Ökad koncentration är därför att vänta. På en marknad speglar priset kostnaden för den sist producerade enheten - marginalkostnaden - som alltid är högre än det pris som baseras på genomsnittskostnaden. Att priset skulle falla när en marknad avregleras är därför inte alls säkert.

Inte heller ger teorin något stöd för att avreglering leder till en ökad produktion. Har priset hållits på en för hög nivå före avregleringen faller produktionen. Samma sak inträffar om marknaden utmärks av svag konkurrens. Då har företagen incitament att hålla tillbaka utbudet, ty det ger högre intäkter än för en större produktion.

När länder öppnar sig för handel utjämnas priserna. För svenskt vidkommande betyder

ett sammankopplande av vår elmarknad med andra länders att det svenska priset stiger eftersom det initialt var lägre än det var i de omgivande länderna. Den förda politiken gjorde därför, starkt förenklat, de svenska konsumenterna till förlorare. Vinnarna blev dels elkonsumenterna i de länder vi handlar med (Tyskland, Polen, Danmark och Finland) dels de svenska elproducenterna som fick en mera lönsam marknad att sälja elen på.

Den ur maktsynpunkt viktigaste konsekvensen av den förda politiken är dock den förlorade kontrollen över vår elförsörjning. Vad som produceras, var, hur, till vem och för vilket pris avgörs av marknadssituationen i våra grannländer och inte av politiska beslut på hemmaplan. Ökad produktion i Sverige innebär inte nödvändigtvis att den svenska konsumenter får mer el eller att elpriset faller. Med utbyggda kablar kan den också exporteras till andra länder beroende på var priset är högst.

Den ryska invasionen av Ukraina har påmint oss hur sårbara vi kommit att bli i situationer med säkerhetspolitisk oro. Varje försök från EU:s sida att säkra leveranserna av gas till medlemsländerna till hyggliga priser har misslyckats. Marknaden bryr sig inte om att européerna fryser - gasen skeppas till den som betalar mest.

Indelning i prisområden innebär att svenska företag och hushåll möter kraftigt olika villkor beroende på var de finns. Öppnandet av den svenska marknaden det omvända. Den konkurrensfördel som gjort den svenska industrin världsledande har raderats ut. Har svårt att se att det var så här det var tänkt.

Det vore dock orättvist att påstå att politiken bara var ett misslyckande. Vi vet ju inte hur situationen skulle ha gestaltat sig om den aldrig inträffat. Däremot kan vi slå fast att utfallet inte blev det utlovade.

Berodde det på okunnighet? Den hjälp riksdagens ledamöter fick för att förstå de komplicerade förloppen var ju obefintlig. Underlagen inför besluten var korta – 14 sidor inför avregleringen och några rader inför bolagiseringen av Vattenfall. Indelningen av prisområden fick riksdagen ingen information om alls. Frågor som rör den inre marknaden ägs av institutionerna i Bryssel. Inte av de i Stockholm.

Mer sannolikt är dock att det fanns en förståelse för marknadens villkor men att ansvariga politiker var beredda att betala priset för att få till stånd den politiska förändring de önskade: mer marknad och mindre politik. □

Anne-Marie Pålsson

Docent i nationalekonomi från Lunds universitet, författare och tidigare riksdagsledamot för Moderaterna.

Hur kommer sammanbrottet att gestalta sig?

Att Sverige och kanske andra delar av västvärlden kommer att drabbas av något slags sammanbrott betraktar jag som närmast oundvikligt. Jag tänker då inte på något väder- eller klimatkatastrof utan snarare på en ekonomisk/social katastrof.

Sverige har under större delen av 1900-talet haft en exceptionell utveckling som förvandlat ett fattigt och i flera avseenden, och för många eländig tillvaro, till ett avancerat kunskapssamhälle och en avancerad industrialisation med alla dess möjligheter. Utvecklingen har varit en följd av en gemensam och stark nationell identitet i kombination med ett utpräglat meritokratiskt synsätt som inte minst kännetecknat skolsystemet. Begåvade barn från familjer som tidigare saknat möjligheter till studier utöver folkskola fick nu möjligheter att gå till högre studier och en avancerad utbildning. Inte minst åren 1945 – 1965 utgjorde en exceptionellt dynamisk period där samhälle, vetenskap och näringsliv samarbetade på ett för landet synnerligen fruktbart sätt.

Ett första ifrågasättande av det framgångsrika samhället inträffade omkring 1970 med den så kallade 68-rörelsen och har sedan återkommit i våg efter våg, i en strävan att skapa ett alltmer radikalt, normlöst samhälle baserad på en semi-religiös ideologi av socialistiskt ursprung vilken alltmer förlorat kontakten med verkligheten. Den robusta och inte minst naturvetenskapliga utbildningen förfleckades och har sjunkit från höjd till avgrund. Inte minst meritokratin sågs alltmer som något negativt eftersom den stred mot en uppfattning att alla människor hade samma mentala förutsättningar. Bara

inom idrott och vissa konstformer skulle man kunna få briljera. I stället för efter verkliga meriter fördelas avancerade poster och höga ämbeten på politiska och sociala grunder utan krav på formell kompetens. Resultatet har blivit därefter. Tillvägagångssättet har skapat ett samhälle som trots stigande kostnader fungerar allt sämre, vilket inte minst har varit fallet under den senaste pandemin. En liknande handfallenhet har varit uppenbar under de senaste decenniernas katastrofer liksom oförmågan att få kontroll över en snabbt stigande och alltmer avancerad kriminalitet. Vissa typer av brott, som stölder och inbrott, klaras nästan aldrig ut och samma oförmåga tenderar att sprida sig till allvarliga brott som rånöverfall, våldtäkter och till och med mord på öppen gata.

Ett annat tecken är att landet är på väg att omvandla sin tidigare väl fungerande energiförsörjning och ersätta den med en alltmer väderberoende elproduktion. Detta har under de senaste åren lett till våldsamma prishöjningar som är på väg att ruinera folk och att göra det allt svårare att driva energiberoende företag i delar av landet. Man tänker inte ett ögonblick på att Sveriges konkurrenskraft förutsätter en kostnadseffektiv energiförsörjning på grund av det geografiska läget och ett ogynnsamt klimat jämfört med exempelvis Mellan- och Sydeuropa. Ett särskilt problem i Sverige är att elproduktion och elanvändning är geografiskt vitt skilda åt. Detta har också gradvis förvärrats genom att man minskat elproduktion i södra Sverige och ökat den i norr.

Trots sociala och ekonomiska svårigheter vill landets ledande ideologer, kulturpersoner och aktivister att Sverige skall påta sig ledan-

de uppgifter och åtaganden på flera området inte minst inom klimat- och miljöpolitik. Vidare att ta sig an olika former av fredsskapande aktioner och initiativ utan att ens ha förmåga att kunna försvara sitt eget land mer än kanske högst någon vecka om ens det.

En politik baserad på sunt förnuft att blivit ersatt av olika slag av jippon som mer verkar vara ett tecken på någon form av storhetsvansinne eller ren och skär enfald. Detta synsätt illustreras inte minst av den framträdande mediala roll som landets miljöparti fått och som är fullständigt befriad från alla former av konsekvenstänkande. Å ena sidan gör man allt för att öka användningen av elenergi samtidigt som man vill förbjuda kärnkraft liksom utvinning av metaller och sällsynta jordarter vilket den utökade eldriften med förnybar energi kräver!

Som sagt ett nationellt sammanbrott är oundvikligt eftersom det helt saknas möjligheter att ändra landets ödesdigra gång – närmast att jämföra med 1600-talets svenska stormaktsvälde och dess slutliga öde vid Poltava.

Ett första steg är redan på gång och det är en tilltagande inflation till dels framdrivet av de alltmer högre energikostnader förvärrade av att i förtid stänga väl fungerade kärnkraftsanläggningar. Detta har skett genom att bakvägen införa en orimlig beskattning med allt högre kostnader och på detta sätt göra kärnkraften olönsam.

Inflationen kommer oundvikligt att leda till stigande räntekostnader, vilket kommer att innebära katastrofala svårigheter för landets alla svårt skuldsatta låntagare. En höjning från 1/2 procent till 2 procent innebär fyrdubblade räntekostnader. Landets

alla fattiga kommer att möta samma öde som dagens fattiga i Storbritannien.

Stiger problem över en gräns är det lätt att allmänheten kommer att förlora tålamodet. Kanske inte minst landets alla nya invandrare som är ekonomiskt mest utsatta och som därtill knappast har samma bindning till Sverige och samma uthållighet som dess urinnevånare.

Ju mer problemen hopar sig kommer säkert EU eller andra stormakter att ingripa för att se till att ordningen kan bibehållas. I ett sådant tillfälle kommer landet i bästa fall att åläggas en slags tvångsförvaltning. □

Lennart Bengtsson är professor i dynamisk meteorologi och medlem i Kungliga vetenskapsakademin

När kulorna viner är de oskyldiga ”på fel plats vid fel tillfälle”

Vid en av de många skottlossningarna som ägt rum i Södertälje gick en kula in genom ett fönster på ett LSS-boende. Polisens respons? ”Man kan vara på fel plats vid fel tillfälle”

Det nedlåtande yttrandet kommer från Catrine Kimerius Wikström, områdeschef på polisområde Syd. Trots att det alltså skjuts så vilt att kulorna viner in i folks hem finns det, enligt henne, ”inget hot mot tredje person”.

Inget hot mot tredje person? Det är så föraktfullt mot skötsamma medborgare att man häpnar. Hur är den polis, eller vilken människa som helst, funtad som inte inser – eller anser – att det är ett hot mot tredje person när kulor far i oskyldiga människors riktning? Istället drar Catrine Kimerius Wikström till med den klyscha som vi hört till vår leda:

”Det är inget hot mot tredje person, men man kan vara på fel plats vid fel tillfälle.”

Det gäller uppenbarligen även människor som befinner sig i sina hem. Var borde de ha befunnit sig istället? I skyddsrummet?

Jag fattar inte att hon har mage – hur någon polis har mage – att komma med det här både korkade och kränkande påståendet. De enda som är på fel plats vid fel tillfälle är de kriminella. Och de är alltid på fel plats, om de inte är i fängelse.

Med poliser som har en så felinställd moralisk kompass har vi mer än bara de kriminella gängen att oroa oss för.

Catrine Kimerius Wikström tillträdde sin tjänst i början av 2021. Hon vet precis hur man ska stävja brottsligheten. Allt handlar om dialog. Om att bygga relationer:

”Vi måste visa att livet som kriminell är ett dåligt val: att ständigt vara jagad, hotad och inte veta om du ska överleva efter 20. Vi som samhälle behöver kunna erbjuda något annat och jobba mycket mer relationsskapande och förebyggande med de unga. Vi behöver mer poliser lokalt [sic!]. Det är på väg i den riktningen, även om det går för långsamt.”

Det är alltså det som är polisens jobb, enligt henne, att ”erbjuda något annat” än kriminalitet? Såvitt jag vet har kriminella exakt samma tillgång till tak över huvudet, mat, skolgång och så vidare som alla andra i Sverige, så vad exakt är det som ska erbjudas? Redan nu arrangerar polisen pizzaluncher och fikar med gangsters, vad mer bör de göra? Ersätta den ordinära kebapbizzan med en lyxigare variant? Beställa kanelbullarna från något av de riktigt anrika bagerierna, där de bakas på äkta smör? Brygga kaffet på exklusiva specialbönor för bättre arom?

Under tiden fortsätter våldet att drabba oskyldiga människor. Människor vars

utsatthet avfärdas med att de befinner sig på fel plats vid fel tillfälle – trots att de befinner sig exakt där de ska vara.

Det finns ingen ursäkt för sådant skitsnack.

Bitte Assarmo är skribent, redaktör & opinionsbildare

Så löser vi elkrisen

I vinter förväntas elpriserna ligga på rekordnivåer med risk för att många småföretag kommer gå under. Men eftersom det i huvudsak är politiska beslut som orsakat elkrisen ligger även lösningen i politikernas händer.

De höga elpriserna beror på politiska beslut som gynnar elbolagen på alla andras bekostnad. Elhandelsmarknaden Nord Pool försvaras av riksdagspartierna, fastän den används för att manipulera priserna och exploaterar kundernas utsatta läge. Detta medan småföretag och privatpersoner kämpar för sin överlevnad.

Vänsterpartiet har föreslagit "Sverige-priser", men sådana idéer är inte populära bland övriga partier. Den ledande tanken i riksdagen är tvärtom att elmarknaden måste bevaras och skyddas från ingrepp, alldeles oavsett vad elen kostar företagen och hushållen.

Något högkostnadsskydd för höga el-räkningar vill regeringen inte införa denna vinter. Istället får svenskarna nöja sig med att få tillbaka en liten del av flask-halsavgifterna som redan betalats in och en uppmaning om att spara sig igenom energikrisen. Det finns dock ingen möjlighet att spara el i någon större skala utan avindustrialisering, vilket politikerna är medvetna om.

Sverige producerar el till betydligt lägre kostnader än Tyskland och andra länder på kontinenten vilket i sin tur beror på att Sverige tidigt utvecklade världens bästa elsystem baserat på vatten- och kärnkraft som producerar till låga kostnader.

Men Europa, särskilt Tyskland, gjorde sig av klimatalarmistiska och andra skäl av med sitt välfungerande elsystem och blev beroende av rysk gas som nu, till följd av

sanktioner, blivit dyr och svår att få tag på. EU:s medlemsländer kommer vara beroende av naturgas i många år framöver men kommer inte längre köpa billig pipeline-gas från Ryssland utan i stället tvingas inhandla den mångfalt dyrare flytande gasen från exempelvis Qatar, Azerbajjan eller USA. Länderna på kontinenten kan således inte rädda sig själva från höga energikostnader de närmaste åren.

Där kommer Sveriges problem in. Det finns elkablar från Sverige till kontinenten där svensk el kan exporteras. Svenska elproducenter som Vattenfall vill hellre sälja svensk el som producerats billigt till tyskar och andra europeer som är vana vid betydligt högre priser. På det viset smittar de europeiska priserna den svenska prisnivån med förödande effekter för många husägare i södra delen av landet.

Det går att förstå Vattenfalls motiv men knappast att detta statliga bolag ska tillåtas att skinna svenska husägare bara för att det existerar enlexportkabel. Därifrån kommer idén om separerade priser för export och inhemsk konsumtion. Men vad händer om Sverige behöver importera el?

Svenska Kraftnät har varnat för att kunder kan kopplas bort från elnätet i vinter. Då får man ändå betänka att Sverige är EU:s största nettoexportör av el. Under en normal vinter är Sverige beroende av import under ungefär 30-40 timmar för att upprätthålla effekt-behovet, enligt Svenska Kraftnät. Om det uppstår en brist kan denna lätt kompenseras

med uppbyggnaden av en effektreserv, en elproducent som kan bidra med el när förbrukningen är som högst i syfte att minska risken för fränkoppling under årets kallaste dagar. För under vindstilla vinterdagar lär det inte finnas något land i Europa som kan exportera el till Sverige, särskilt inte denna vinter, då flera länder redan aviserat att de inte kommer kunna exportera.

Att bygga upp en effektreserv går snabbt. Kraftvärmeverk kan producera el och fjärrvärme dygnet runt, året runt, oavsett väder. De behöver inte nya elledningar för att kopplas på nätet och kan till och med försörja en stad med energi ifall stamnätet skulle skadas av sabotage.

Kraftvärmeverk har en verkningsgrad på över 90 procent och kan drivas med i princip vilket förbränningsbart bränsle som helst. Detta innebär en stor flexibilitet och möjlighet till självförsörjning av bränsle, särskilt om klimatmålen överges. Eftersom kraftverken kan bränna sopor löser de också problemen med sopberg som andra länder brottas med. Under 2020 användes enbart en tredjedel av den installerade effekten under den timme på året då elförbrukningen var som störst. Om kraftvärmeverken användes fullt ut skulle vi kunna frigöra elproduktion motsvarande en kärnkraftsreaktor.

Idag står kraftvärmeverken för blott 8-10 procent av den producerade elen. Politikerna har velat hålla andelen låg eftersom kraftvärme anses öka utsläppen av växthusgaser. Därför bestämde politikerna att införa en avfallsförbränningsskatt i syfte att göra kraftvärmeverken mindre konkurrenskraftiga jämfört med de miljövidriga och kraftigt subventionerade utlandsägda vindkraftverken. Glädjande nog har regeringen lyssnat på Den Nya Valfärdens förslag och

avskaffar avfallsförbränningsskatten den 1 januari, vilket kommer öka lönsamheten för kraftvärmeverken och sänka priset för konsumenterna.

Den Nya Valfärden uppmanar regeringen att visa lojalitet till svenska folket och omedelbart använda alla tillgängliga medel för att sänka elpriset. Sverige måste snarast frångå den prissättningsmodell som ger oss samma elpriser som kontinenten. Elpriset i Sverige ska spegla produktionskostnaden istället för priset våra grannländer är beredda att betala.

Sveriges energipolitik ska inte kontrolleras av länder som förvägrar oss byggandet av ny kärnkraft. Den nya kärnkraften ska i stället byggas och ägas av svenska bolag och svenska folket i så stor utsträckning som möjligt, vilket också var den rådande tanken när kärnkraften började byggas ut under 1970-talet.

De juridiska hindren för att bygga kärnkraft bör avskaffas och utbyggnaden bör ske skyndsamt. Subventioner till kraftproduktion ska inte ske i kraftslag som är väderberoende. Därför bör alla subventioner till vindkraft tas bort. Indelningen av Sverige i fyra elområden bör avskaffas. Eftersom Sveriges elbehov kommer fördubblas inom 20 år måste elnätet rustas upp och dimensioneras efter framtidens behov.

Genom att säkerställa en effektreserv med hjälp av kraftverk kan vi redan denna vinter klara elförsörjningen under de kallaste timmarna och frikoppla oss från andra länders oansvariga energipolitik. Genom att ta tillbaka kontrollen över elproduktionen och prissättningen kan Sverige undvika den avindustrialisering som resten av Europa påbörjat och i stället återfå vår position som ett av världens rikaste industriländer. □

Ditt stöd gör skillnad!

Stiftelsen Den Nya Valfärden har sedan starten 1988 utarbetat idéer för ett bättre Sverige och även omsatt en del av dessa idéer i handling.

Vårt hårda arbete har bidragit till att ändra makthavarnas syn på företagare och lättat upp många regler. Stödet från tiotusentals företagare ger oss en röst som hörs.

Tillsammans gör vi Sverige mer företagarevänligt! Ju fler vi är – desto mer lyssnar politikerna!

VI ARBETAR FÖR ATT FÅ SVERIGE PÅ RÄTT KÖL IGEN:

- Vi kontaktar politiker och förklarar hur de bör utforma politiken.
- Vi samlar ihop namnunderskrifter från företagare i viktiga frågor och skickar in till regeringen.
- Vi driver rättsfall när kommuner och myndigheter bryter mot upphandlingslagen eller ger olagligt statsstöd.
- Vi skriver beslutsunderlag för politiker.
- Vi skriver rapporter och böcker.
- Vi granskar och uppmärksammar kommuner och myndigheter som snedvrider konkurrensen.
- Vi skriver remissvar till utredningar som berör våra frågor.
- Vi opinionsbildar genom debattartiklar och insändare.

Bara företagare skapar nya, riktiga jobb. Företagarklimatet är inte ett särintresse utan ett fundament som vår gemensamma välfärd vilar på.

den
nya
välfärden

För mer information, kontakta:

Adam Rydström
E-post: adam.rydstrom@dnv.se
Eller besök vår hemsida:
www.dnv.se/stod-oss

Nödvändig återställare för Sverige

Efter att den nya regeringen och Sverigedemokraterna presenterat sin överenskommelse, Tidöavtalet, har de blivit anklagade för att vara extrema, auktoritära, att vilja dumpa mänskliga rättigheter och strunta i klimatet. Jag skulle snarare säga att regeringen är en ganska grå förvaltningsregering.

Regeringen kör inte åt endera håll på vägen, utan försöker lyfta Sverige upp på vägen igen, ur det dike som landet kört ner i. Det är snarare att betrakta som en återställning. Överenskommelsen har varit möjlig att få till eftersom tyngdpunkten ligger på viktiga områden där det finns stora och allvarliga problem idag: Lag och ordning, invandring och energi. Nu finns det äntligen tillräckligt stöd för det inom politiken och inte bara hos folket. Med tanke på den politik som förts under lång tid i Sverige, så kunde det inte bli något annat. Regeringen gör det som måste göras. Nya och hårdare grepp kommer att behövas, även sådant vi inte är vana vid. Människor i Sverige vill faktiskt inte ha anarki, där de som är redo att ta lagen i egna händer får härja fritt. De tycker också att det behöver vara en rimlig nivå på invandringen. Att förändra landet till oigenkännlighet, att det genom segregation blir som nya länder inom landet, vill man inte. Man vill också ha ett samhälle som är miljömässigt hållbart, men inte en omställning som sker på bekostnad av tillgången på el. Det rådde ingen tvekan om att en politisk omsvängning skulle komma. Frågan var bara när – och vem som skulle stå för den. Nu blev det partierna mer till höger, men

det var inte självklart. Den inriktning som varit rådande på dessa områden, passar nämligen inte in i några riksdagspartiers ideologier. Ta frågan om invandring och öppna gränser till exempel. De personer som har en mer konservativ inställning förstår att eftersom människor och system inte är oändligt flexibla, så är det inte bra om samhällen förändras för fort. Därför behöver invandringen vara restriktiv. Men det finns stöd för en begränsad invandring även inom övriga politiska ideologier. Fri rörlighet är förvisso en positiv sak för liberaler, men det finns också gott om liberala mål som riskeras med alltför öppna gränser. För att kunna försvara den liberala demokratin och människors frihet och trygghet, så måste lag och ordning kunna upprätthållas. Framväxten av hederskultur och parallellsamhällen, för att ta några exempel, utgör hot mot det. För socialister och gröna är det solidariska välfärdssystemet viktigt. En stor invandring sätter press på välfärden, både genom brist på resurser och att välfärden inte kan byggas ut snabbt nog. De som drabbas hårdast av det är de svaga. Att göra samhället mer grönt och hållbart blir också svårare när det saknas resurser.

De ekonomiska förutsättningarna är centrala för ett välfungerande land. För att ha gemensamma resurser att tillgå krävs skattebetalare. En allt för hög invandring av personer med låg utbildning och från kulturer som skiljer sig mycket från Sveriges, gör det omöjligt att få ihop ekvationen. Det är inte konstigt att tidigare statsminister Magdalena Andersson (S) har varit ganska nedtonad i sin kritik mot regeringen. Hon vet att det kunde varit hon som drivit den nya regeringens politik, om det varit rätt tid och alla pusselbitar hade varit på plats. Man kan dividera om förslagen som regeringen nu går fram med. Det kommer inte heller att bli lätt att uppnå önskade förändringar. Men riktningen är tydlig och behövlig. Den handlar om att bryta med en allt för vidlyftig och utopisk politik och börja göra det som krävs för att klara statens viktigaste uppgifter. Slapphet, överdriven idealism och naiv tro att allt löser sig bara för att man blundar och hoppas på det bästa, är ingen ideologi som bygger framgångsrika samhällen. Det är bara dumt, helt enkelt. Regeringens giv är helt nödvändig efter den ansvarslöshet som fått råda. Nu återstår att se hur de förvaltar sitt pund. ☐

Josefin Utas
Forskarutbildad ingenjör, samhällsdebattör och tidigare engagerad i partiet Medborgerlig Samling

Tack!

Ett stort tack till våra stödföretagare och annonsörer som under året bidragit till vår verksamhet för ett företagervänligare Sverige

Senäte Fastigheter
Förvaltning AB

Krontorp AB

Byggnadsmiljö
Mellansverige AB

- HELGEREDS RÖR AB
- FREDAHL RYDÉNS AB
- LIDINGÖ PERSIENNFABRIK AB
- CYKEL & NYCKELSERVICE OXD AB
- HESSLEBY MÅLERI
- JAN OLOFSSON TÅBY GÅRD
- TIKAB STRUKTURMEKANIK AB
- CIRCARE AB
- MILJÖ TRANS I SVERIGE AB
- ROGER & MATTIAS BYGG AB
- EWALDS ÅKERI I AGUNNARYD AB
- ASKERBERG BYGG AB

Myndighetsmissbruk, tjänstemannaansvar & villkoren på landsbygden

Företagaren Karl Hedin blev oskyldigt anklagad för att ha skjutit en varg i Västmanland. I oktober blev han friad av Hovrätten, vilket avslutade en fyra år lång rättsprocess. Den Nya Välfärden har pratat med Karl om myndighetsmissbruk, tjänstemannaansvar och villkoren på landsbygden.

Du har i många år förespråk
at en ansvarsfull rovdjurspolitik
och en levande landsbygd.
Du har dessutom stått upp
för oskyldiga jägare i upp-
märksammade rättsfall.
Åklagaren har, i brist på teknisk
bevisning, försökt använda ditt
engagemang som bevisning
för din skuld. Det går inte att
komma ifrån känslan att du
blev åtalad för dina åsikter?

– Hela målet är drivet ur en vilja att skada mig! Jag blev anhållen, häktad och omhäktad för att ha skjutit en varg, utan någon som helst bevisning. Redan under häktningsförhandlingarna stod det klart att det inte fanns något lik och att jag inte skulle ha hunnit skjuta en varg på 35 minuter och dessutom hunnit göra mig av med kroppen, utan vapen iklädd lågskor. Jag blev inte åtalad för något jag gjort utan för min påstådda intention att jaga varg. "Hade det kommit en varg så hade du skjutit den", resonerade åklagaren. Huvuddelen av åklagarens bevisning handlade om mina åsikter, eftersom det inte fanns något annat att gå på.

Åklagaren överklagade tings-
rättens friande dom, men
hade ingen ny bevisning att
presentera i Hovrätten.

– Det man måste komma ihåg är att åklagaren inte hade några bevis, för det hade inte skett något brott. Alltihopa drogs igång baserat på en kvinnas berättelse. Hon påstod att jag och hennes man skulle ha använt gift för att döda varg. Polisen visste att hon inte var ett trovärdigt vittne, bland annat på grund av hennes psykisk ohälsa, men hennes brist på trovärdighet utelämnades i förundersökningen. Hon erkände senare att hon hittat på allt och drog tillbaka alla anklagelser.

Men trots att hennes påstående inte kunde läggas till grund för skäligen misstanke drar polisen igång en förundersökning och ordnar ett tillstånd att börja avlyssna mig och min syster utan vår vetskap. Ett av samtalen används sedan som grund för att frihetsberöva mig. Samtalet innehåller ingenting brottsligt, men användes ändå av polisen

för att göra en husrannsakan. Då beslagtogs mina och min hustrus telefoner, datorer och vapen. Jag tvingades sitta 31 dagar i häkte, där jag bland annat blev utsatt för sömntortyr.

Åklagaren yrkade på en före-
tagsbot på 1,5 miljon kronor.
Varför drog de in ditt bolag i
rättsprocessen?

– Ett av mina bolag ägde marken som det påstådda jaktbrottet skulle ha skett på. Bolaget som åklagaren ville bötfälla hade bytt organisationsnummer efter en fission, vilket åklagaren hade missat. Men det spelade ingen roll eftersom företagsboten var kopplad till de andra åtalspunkterna där jag blev friad på samtliga punkter.

När du blev friad i tingsrätten
valde polisen ändå att behålla
dina vapen. Hur kunde det ske?

– Beslagtagningen beslutades först av åklagaren, jag överklagade hans beslut och fick Kammar-rättens beslut att vapnen skulle återlämnas till mig. Då dök den

"Människor som behandlats fel av myndigheter måste få möjlighet till upprättelse"

regionala polisen ut och beslagtog vapnen dagen efter kammarrättens beslut. Senare efter tingsrättens friande dom ville polisen ändå inte lämna tillbaka vapnen och ville inte heller fatta något formellt beslut om det. Vi krävde ett beslut som kunde överklagas och överklagade beslutet att inte fatta ett beslut till förvaltningsrätten som fattade beslutet att vapnen skulle åter lämnas vilket då skedde.

Det finns politiska förslag
om att tillåta användning av
hemliga tvångsmedel, som
husrannsakan, hemlig data-
avläsning och rumsavlyssning,
även om det inte finns någon
skäligen misstanke. Sådana lag-
förslag kan leda till att alla
jägare kan bli måltavlor för
polisutredningar, eftersom det

alltid kan finnas en "intention"
att begå jaktbrott.

– Myndigheterna vill ha den här laglösheten för den ger en möjlighet att sätta dit vilken jägare som helst. För alla jägare som befinner sig med vapen i markerna kan ju beskyllas för intentionen att skjuta varg.

Sverige har ett jätteproblem med gängkriminalitet, men det hjälper inte att tillföra resurser om staten missbrukar resurserna. Mitt fall visar med tydlighet att det i princip är fritt fram att åtala vem som helst. Myndigheter som avlyssnat och spionerat på medborgare behöver inte ursäkta sig utan kan fortsätta begå rättsövergrepp obehindrat.

Människor som behandlats fel av myndigheter måste få möjlighet till upprättelse. Den nya justitie-ministern borde tillsätta en haveri-kommission som utgår från mitt fall och andra uppmärksammade försök att fälla jägare för brott de inte begått. I mitt fall har många grava fel begåtts av tjänstemän som hela tiden går fria den interna "domstolen". De som begår fel måste kunna straffas för felen

som begås. Ett tjänstemannaansvar behöver införas.

Det finns många förtvivlade
företagare som blir utsatta för
myndighetsmissbruk. Hur ska
man som en enskild person
tänka och finna tröst när
myndigheterna försöker krossa
en?

– Man kan bli förbannad och jobba emot! Påminn dig själv om att det inte är första gången du stöter på problem i livet. När jag blev satt i häkte förstod jag inte varför eller vad jag var beskylld för, det fick jag reda på först senare. Det var en väldigt mörk tid. Jag skrev en dagbok under den tiden i häktet, vilket hjälpte.

Du har i många år arbetat för
en levande landsbygd. Vad

Företagaren Karl Hedin blev oskyldigt anklagad för att ha skjutit en varg i Västmanland.

bör politikerna göra för att
underlätta för landsbygden?

– Jag har engagerat mig i landsbygdsfrågan för att det är bra för företaget. Företagens största resurs är humankapitalet och även jag är en del av företagsmaskineriet, som ägare och som anställd. För att företaget ska kunna locka till sig kompetent personal behöver vi kunna erbjuda något som inte finns i storstaden.

Alla vet att samhällsservicen på landsbygden blir allt sämre. Människor bosätter sig inte på landsbygden för att få storstadens serviceutbud utan för att komma nära naturen. Det är bland annat därför jakten är en så viktig sysselsättning för många människor på landet. Den odling av varg som myndigheterna bedrivit sedan 80-talet förtar tjusningen med jakten.

För att locka till sig nya medarbetare behöver landsbygds-kommuner kunna erbjuda något unikt. Till skillnad från storstäderna så har landsbygden massor av attraktiv mark som skulle kunna bebyggas. Eftersom strandtomter med sjöutsikt är väldigt efterfrågade behöver strandskyddet lättas för att människor ska lockas att flytta ut till landsbygden. Dagens strandskyddsregler är alldeles för restriktiva, särskilt i glesbefolkade kommuner. Politikerna hävdar att reglerna syftar till att bevara "det rörliga friluftslivet", men det är ett svepskäl. Det finns hur mycket sjötomter som helst att bebygga utan att friluftslivet påverkas.

För att det skall var ekonomiskt försvarbart att ta ett jobb på glesbygden även om man bor i staden behöver även kostnaderna för pendling minska. Politikerna måste inse att storstadslösningar inte funkar för landsbygden. Det är till exempel inte praktiskt med elbil på landet eftersom avstånden är alldeles för stora.

Skogen är en viktig tillgång för
arbetstillfällena i glesbygd och
en viktig exportnäring, men
idag finns det huvudsakligen en
debatt om hur skogen inte skall
få användas. Många propåer om
varför finns, och alla går ut på
att förhindra avverkning. En av
dem är att artrikedomen håller
på att försvinna.

– Jag brukar ställa den retoriska frågan "vilken art saknar du?". På Artdatabanken sitter de 75 personer som räknar eller inventerar arter men de har begränsad koll. För det går inte att ha vetenskaplig koll på alla arter i skogen och alla hotade arter är inte heller hotade i en global kontext, även om de skulle vara ovanliga i ett specifikt geografiskt område i Sverige.

Idag förhindras skogsägare att avverka skogsområden på grund av någon art som Artdatabanken pekat ut som hotad på något sätt. Artskyddet används som en anledning för att förhindra avverkning vilket i förlängningen påverkar skogsnäringarna och sysselsättningen i glesbygd. ☐